

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ו 22396-09-21 מ' נ' מרכז לבריאות הנפש ..... ואח'

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט סארי ג'יוסי

מערער

מ'

ע"י ב"כ עוה"ד ר' שחם

נגד

משיבים

1. מרכז לבריאות הנפש ....
2. מרכז פורום יושבי ראש ועדות פסיכיאטריות
3. היועץ המשפטי לממשלה
- ע"י ב"כ עוה"ד ו' קסיס

פסק-דין

1. ערעור על החלטת הוועדה הפסיכיאטרית מחוזית למבוגרים (להלן: "הוועדה") מיום 13.9.2021 אשר החליטה להאריך את האשפוז הכפוי של המערער עד 23.9.21.

ההארכה נעשתה על פי סמכותה של הועדה בהתאם לסעי' 10 לחוק טיפול בחולי נפש, תשנ"א-1991 (להלן: "החוק"). יוער כי המערער מאושפז בהוראת אשפוז כפוי מיום 3.3.21 שהוארך עד 16.9.21 כפי שיפורט בהמשך. יחד עם זאת הועדה התכנסה ב-13.9.21, שלושה ימים לפני תום תקופת 14 ימי האשפוז הכפוי הראשונים.

הערעור נקבע לפניי ביום 15/9/21 במהלך תורנות ערב יום כיפור. באותו מועד התייצבו הצדדים והשלימו את טענותיהם בעל-פה.

עיקר חצי הערעור מופנים כנגד הערכת המסוכנות. לטענת המערער, על המסוכנות יש ללמוד אך מאירועים הכוללים גילויי אלימות ערב האשפוז ובהעדר אירועים מעין אלה, אין לראות בו כמי שנשקפת סכנה מיידית ממנו כלפי אחרים או כלפי עצמו. על כן לא התקיים, כך לטענת המערער, אותו תנאי הכרחי על פי החוק, המציב את הדרישה האמורה כתנאי מקדמי שאין בלתו לשם מתן הוראת אשפוז. עוד טען כי הועדה לא שקלה חלופת אשפוז.

עובדות ברקע:

2. המערער, כבן 42 שנים, לוקה בהפרעה סכיזואפקטיבית. על פי התיעוד שהוצג לפניי, ידוע על אשפוזים בעבר, רובם בכפייה, וכן היענות חלקית לטיפול תרופתי. עוד על פי האמור בתיעוד שהציגה המשיבה, המערער שרוי במצב פסיכוטי מאני עם חוסר תובנה למצבו, בוחן מציאות ושיפוט

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ו 22396-09-21 מ' נ' מרכז לבריאות הנפש ..... ואח'

תיק חיצוני:

לקויים והוא מהווה, כך על פי האמור בטופס הפניה לועדה מיום 12.9.21, סכנה ממשית לעצמו ולסובבים אותו.

המערער אושפז ביום 3.9.21 במרכז לבריאות הנפש..... בהוראת אשפוז כפוי מטעם הפסיכיאטר המחוזי, אשר ניתנה באותו יום. בחלוף שבעה ימים נתבקשה הארכת הוראת האשפוז הכפוי וביום 9.9.21 ניתנה הוראת אשפוז כפוי – הארכה, לתקופה מ-10.9.21 עד 16.9.21. ערר שהגיש המערער על החלטת ההארכה של הפסיכיאטר נדחה ע"י הועדה באותו יום. בפרק "נימוקים" ציינה הועדה דברים אלה: "אשפוז רביעי למטופל, אושפז לאחר שהפגין התנהגות אלימה ומאיימת כלפי בני משפחה כולל איום ברצח. המטופל מכחיש את האירועים שקדמו לאשפוז, עדין שרוי במצב פסיכוטי עם מחשבות גדלות, תובנה למחלה לקויה. ההוראה הוצאה כדין ואנו דוחים את הערר".

ביום 12.9.21 הופנה המערער לוועדה אשר נתבקשה להאריך אשפוזו בחודש. בטופס ההפניה הוערכה מסוכנותו לאחרים ולעצמו כגבוהה, ובפרק "דיון וסיכום" צויין: "...אושפז בהוראת אשפוז עקב החמרה פסיכוטית מאנית. למרות טיפול תרופתי טרם חל שפור במצבו עודנו שרוי במצב פסיכוטי מאני עם חוסר תובנה למצבו, בוחן מציאות ושיפוט לקויים. במצבו הנוכחי עדיין מהווה סכנה ממשית לעצמו ולסובבים אותו. מבקשים על הארכת הוראת אשפוז לעוד חודש".

הוועדה דנה בעניינו של המערער ביום 13.9.21, כאמור, בטרם תמה תקופת האשפוז הכפוי על פי הוראת האשפוז מטעם הפסיכיאטר המחוזי מיום 9.9.21, שהרי זו הורתה על הארכה עד ליום 16.9.21. הוועדה דנה בעררו של המערער על החלטת הפסיכיאטר המחוזי וכן דנה בבקשת המרכז לבריאות הנפש להורות על הארכת אשפוזו בעוד חודש ימים, והחליטה לדחות את ערר המערער ולהאריך את תקופת האשפוז עד ליום 23.9.21. בין יתר הדברים שציינה הוועדה היה, כי קיימת מסוכנות עצמית ברמה בינונית ומסוכנות לאחרים ברמה בינונית, כאשר לא ניתן לשקול חלופת אשפוז אחרת. תחת הכותרת "נימוקים", ציינה הוועדה כי לאשפוז הגיע המערער לאחר שבני משפחתו "סיפרו שהוא מאיים עליהם ודחף את בת הזוג ואיים להרוג אותה. במחלקה הוא היה סוער, באי שקט, חסר גבולות ותוקפן... המצב הנפשי שלו היום, מטופס הפניה, מתוח, שיתוף פעולה חלקי, אפקט מתוח, דיסימולטיבי, סף גירוי נמוך, שיפוט ובוחן מציאות פגומים. גם בבדיקה בוועדה ובהופעתו בפני הוועדה היה בסף גירוי נמוך. דיסימולטיבי לכל הטענות שהושמעו, גם לגבי ההתנהגות במחלקה וגם לגבי הסיבות שקדמו עובר לאשפוז. שוחחנו עם אביו, ניסינו להבין ממנו מה היו נסיבות האשפוז שלו, אביו טען שלאור התנהגות בעבר, חששו מאוד מהתדרדרות במצבו, בין היתר, הם פחדו ממנו ולצורך זה החביאו את כל הסכינים שבבית מפניו, שנשאל אם הוא איים מילולית או תקף האב, התקשה לומר שהיה אירוע כזה. יחד עם זאת, לא יכל היה להסביר למה הוא החביא את כל הסכינים. אשתו של המטופל הכחישה כל התנהגות אלימה. שניהם יחד עם זאת טענו שצריך להשלים עם הטיפול והם סומכים על הרופאים".

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ו 21-09-22396 מ' נ' מרכז לבריאות הנפש ..... ואח'

תיק חיצוני:

בהמשך לדברים אלה, ציינה הוועדה: "... המטופל עדיין לא הגיע לאיזון מלא המאפשר את המשך טיפולו בקהילה. שוחחנו עם הרופאה, היא גם משוכנעת שטרם הגיע למצב המאפשר חלופה מחוץ לבית החולים. לאור כל מה שנאמר לעיל, אנו דוחים את הערר על השבוע השני, מאריכים את ההוראה עד להתכנסות הוועדה הבאה בתאריך 23/9/21..."

הבאתי דברים אלה במלואם מתוך פרוטוקול הוועדה, וזאת משום חשיבותם, בשים לב לטענות שהעלה המערער לפני בדבר העדר מסוכנות מן הסוג הנדרש על פי הוראות החוק.

טענות הצדדים:

3. בקצירת האומר, המערער סבור, כי שגתה הוועדה בקביעותיה השונות ובהארכת תוקף האשפוז. לדידו אין שחר לדברים שיוחסו לו, בפרט אותם תיאורים לפיהם נהג באלומות כלפי בני משפחתו ובת זוגו. עוד טען, כי אביו שלל דברים אלה בשיחה שערכה עמו הוועדה. כך גם שללה בת זוגו כל גילויי אלימות מצידו כלפי או אחרים. בהקשר זה מפנה המערער לפרוטוקול הוועדה אשר נדרשה לסוגיה זו. לדידו, בהעדר גילויי אלימות קודם לאשפוז, לשם הוכחת רמת המסוכנות הנדרשת לאשפוז על פי סעיף 9 לחוק, לא היה מקום להאריך את אשפוזו. לטענתו, קביעת מסוכנות צריכה להתבסס על תשתית עובדתית המעלה באופן ברור ופוזיטיבי כי המערער היה אלים כלפי בני משפחתו בעוד שהתשתית שהונחה בפני הוועדה מלמדת אחרת. לטענתו, לא הוכחו מעשים אלימים מצידו אשר מהם ניתן ללמוד על מסוכנות ולבסס עילה לאשפוז כפוי, כאשר כיום במחלקה הינו שקט ומתון בהתנהגותו, מקיים קשרים חברתיים תקינים, מצב רוחו יציב והוא נוטל את הטיפול התרופתי כנדרש. המערער הפנה לקרדקס המתעד את התנהגותו במהלך אשפוזו, והכולל רישומים רלבנטיים שתומכים בגרסתו זו. כך למשל, ביום 11/9/21 נרשם "שקט כלפי חוץ, מסוגר בהופעתו (צ"ל מסודר בהופעתו), משתף פעולה, מצב רוח יחסית יציב, קשרים סבירים, מרבית הזמן שהה בחצר, ללא תלונות מיוחדות, קיבל ביקור מהמשפחה. אכל ושתה, קיבל טיפול ללא התנגדות..."

עוד טען המערער כי בתחילתו של האשפוז, שלל את הטענות שהושמעו כלפיו בדבר תקיפה או איומים כלפי בני משפחה עובר לאשפוזו. המערער הפנה לפסיקת בית משפט העליון ובין היתר ע"ש 2372/99 פלונית נ' היועץ המשפטי לממשלה; ע"ש 142/00 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה; ע"ו 14-04-28738 פלוני נ' היועמ"ש; ע"ו 14-05-25823 פלוני נ' היועמ"ש.

עוד ובנוסף, טען המערער כי עניינו הובא בפני הוועדה בטרם חלפו שבעת ימי האשפוז הנוספים, על פי החלטת הפסיכיאטר המחוזי, ועל כן שגתה הוועדה כשנדרשה לעניינו של המערער במועד שבו התכנסה, דבר שלא אפשר לה לעמוד על מצבו בסמוך לפני סיום תקופת ההארכה. עוד טען כי לא

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ו 21-09-22396 מ' נ' מרכז לבריאות הנפש ..... ואח'

תיק חיצוני:

נבחנה חלופת אשפוז כמתחייב על פי סעיף 11 לחוק, כאשר על הוועדה היה לדון בחלופות האשפוז הקיימות ובאופן מפורט במסגרת החלטתה.

לסיכום טען המערער, כי ניתן לקבוע חד משמעית כי שגתה הוועדה עת האריכה את אשפוזו וזאת ללא שהיתה לכך הצדקה עובדתית או משפטית וללא שקבעה כי ניתן להסתפק במקרה זה בהוראת טיפול מרפאתי.

מנגד, טען ב"כ המשיבים כי דין הערעור להידחות, כי לא נפלה כל שגגה בהחלטת הוועדה, כי נימוקיה סבירים וכי עמדה בחובת ההנמקה, לאחר שהתקיימו התנאים הקבועים בחוק לשם מתן הוראת אשפוז מעבר לתקופה של 14 ימים. ב"כ המשיבים הוסיף וטען, כי מדובר בהארכת אשפוז לתקופה קצרה של 7 ימים, לאחר תום תקופת האשפוז של 14 ימים ראשונים, וכי עניינו של המערער יידון מחדש בפני הוועדה שתתכנס ביום 23/9/21.

דין והכרעה:

4. ענייננו נסוב סביב הוראת סעיף 10(ג)(1) לחוק המסמיכה את הוועדה הפסיכיאטרית, לפי בקשה מנומקת בכתב מאת המנהל, להאריך את תקופת האשפוז מעבר לארבעה עשר הימים האמורים לתקופה נוספת שלא תעלה על שלושה חודשים. הארכה זו מתאפשרת לאחר שנמצא כי נתמלאו באדם התנאים למתן הוראת אשפוז בהתאם לסעיף 9 לחוק, והמפנה לסעיפים 6 ו-7 לאותו חוק.

לשם כך יש להתמקד בענייננו באותם תנאים שמציבות ההוראות האמורות שבחוק ובעיקר כי האדם עלול לסכן את עצמו או את זולתו סיכון פיזי מיידי.

7. על מנת להשיב על השאלה אם המערער אכן עלול לסכן את עצמו או את זולתו סיכון פיזי מיידי, יש לבחון את ההערכה שהונחה לפני הוועדה ועליה ביססה בין היתר את מסקנותיה, כאשר הוועדה מוסיפה ומפעילה שיקול דעת עצמאי משלה ובוחנת על פי ניסיונה המקצועי את ההערכה של הגורמים המטפלים.

8. בעניין פועלה של הוועדה, שיקול הדעת העצמאי המסור לה, ודרך קבלת החלטותיה בעניין כגון זה, אפנה לדברי כב' השופט ד. מינץ ב-ע"ו 48028-12-16 **פלונית נ' היועמ"ש** (29.12.16) שם דן הוא בהרחבה בהוראת סעיף 10(ג)(1), תפקידו של בית המשפט במסגרת הפיקוח על פעולות הוועדה בכל הנוגע לאשפוז כפוי, הדרישות שעל הוועדה לקיים ולבחון ובין היתר שקילת קיומה של חלופה אחרת שעשויה להתאים לחולה אשר פגיעתה בחירותו ובכבודו תהיה מידתית יותר מאשר אשפוז כפוי. עוד במסגרת אותו פסק-דין, התייחס כב' השופט מינץ למידת ההתערבות של בית המשפט

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ו 22396-09-21 מ' נ' מרכז לבריאות הנפש ..... ואח'

תיק חיצוני:

בהחלטת הוועדה, וכדבריו: "צריך לנקוט במידה רבה של זהירות בכל הנוגע להתערבות בה. ההלכה היא כי בית המשפט ימנע מלהתערב בקביעותיה של הוועדה בדבר מסוכנותו של אדם, כיצד להעריכה, ואם ניתן להסתפק בעניינו בחלופת אשפוז... אכן, אשפוז כפוי פוגע בחירותו של אדם, אך ככל שהוועדה הפסיכיאטרית סבורה כי מבחינה מקצועית לא ניתן למנוע את המסוכנות של המטופל בלא לאשפוז אשפוז כפוי, הרי שרק במצבים חריגים יתערב בכך בית המשפט" (שם פסקה 9).

9. לאחר שעיינתי במלוא החומר שהניחו הצדדים בפניי, לרבות סיכום ביקור במחלקה לרפואה דחופה בב"ח ..... מיום 3/9/21; הוראת אשפוז כפוי מיום 3/9/21; הוראת אשפוז כפוי מיום 9/9/21 וכן בקשה להארכת הוראת אשפוז כפוי מאותו מועד – 9/9/21; פרוטוקול וועדה מיום 9/9/21; גיליון ביקור ממרכז בריאות הנפש ..... מיום 12/9/21; טופס הפנייה לוועדה מיום 12/9/21; פרוטוקול הוועדה מיום 13/9/21 וקרדקס שהופק ביום 12/9/21, מסקנתי היא כי דין הערעור להתקבל חלקית, כי תקופת האשפוז תוארך עד ליום 20/9/21 בלבד, כאשר עד למועד זה עניינו של המערער יובא מחדש בפני הוועדה אשר תחליט, על יסוד מלוא המידע שיעמוד לרשותה עד לאותו מועד, האם יש מקום להאריך את תקופת האשפוז מעבר למועד זה, כל זאת, כמובן, בכפוף לכך כי נתבקשה הארכת האשפוז הכפוי.

10. ראשית, לשאלת הערכת המסוכנות של המערער. אכן, עיון בחומר שהונח לפניי, מעלה מצד אחד, כי בחלקו נרשמו דיווחים בדבר אלימות כלפי בני משפחה (הורים ובת זוג), וזאת לרבות אלימות פיזית של ממש, כאשר לרוב לא ברור מהיכן התקבל אותו מידע, האם מכלי ראשון – ההורים ובת הזוג או בדרך אחרת. כך למשל בסיכום ביקור במחלקה דחופה בב"ח ..... שם התקבל המערער למיון ביום 3/9/21, ומשם הועבר למרכז לבריאות הנפש ..... נרשם: "מאיים כלפי המשפחה ותוקפן...", ותחת הכותרת "מחלה נוכחית" נרשם "היום הגיע למיון בליווי של ידידה ושל אשתו...בשיחה עם המשפחה המלווה אותו בימים האחרונים לא ישן בכלל, דיבר ללא הפסקה, דיבר על תכנים לא קשורים ולא היה מאורגן. בנוסף, איים על המשפחה שלו ועל אמו וגם דחף את החברה שלי ואתה אותו ואיים עליה שיהרוג אותה". בהוראת האשפוז הכפוי מאותו יום – 3/9/21, נרשמו דברים דומים בדבר התנהגות אלימה הכוללת איומים על בני משפחה, על אמו ועל דחיפת חברתו לרבות איום להרוג אותה.

11. מאחר והמערער שלל התנהגות אלימה, לרבות איומים כלפי מי מבני משפחתו, תוך הכחשת האירועים המיוחסים לו ערב האשפוז, טוב נהגה הוועדה משיזמה קיום שיחה טלפונית עם אביו של המערער, שבמהלכה הובהר לו מטרת השיחה, וכי המערער מכחיש גילויי התנהגות אלימה מצידו. אביו של המערער, ... במקצועו, ציין באותה שיחה דברים אלה: "ברגע שאנחנו רואים שהוא נכנס להתקף פסיכוטי, אנחנו כבר מכירים את זה, המילולית שלו היא נוראית. מה למשל? יכול לקרוא

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ו 21-09-22396 מ' נ' מרכז לבריאות הנפש ..... ואח'

תיק חיצוני:

1 לי כל מיני שמות, היטלר... האם האיומים יש בהם כדי פחד? אני לא יודע אם הוא יפגע. הוא עשה
2 את זה בעבר? את כל הסכינים שיש בבית אנחנו חיסלנו. למה? אנחנו חייבים לדעת את זה.
3 העלמתם את הסכינים כי אתם חוששים? הוא לא איים אף פעם. אז למה אתם מעלימים? הוא
4 גדול כזה. אם בן אדם לא מאיים עליכם אף פעם אז למה להסתיר? אנחנו מפחדים. אבל הוא לא
5 מאיים. על איזה בסיס? האלימות המילולית. הוא קורא לי בהרבה שמות. אני פשוט לא רוצה
6 לחזור על זה".

7
8 בהמשך, מנסה הוועדה לתשאל את האב ולנסות להבין ממה נבע חששו מבנו ומדוע הסתיר את
9 הסכינים, והאב משיב כי לא היתה אלימות פיזית מצד המערער בציינו "אף פעם לא הרביץ לנו",
10 גם לא היו איומים מצד המערער וכי לא ידוע לו האם היתה אלימות כנגד בת הזוג. בהמשך נשאל
11 אביו של המערער "אתה אומר מצד אחד שהחבאת את הסכינים ומצד שני אתה לא יודע להגיד
12 למה. יכול להיות שבהתחלה הוא איים עם סכין. זה היה או לא היה? אנחנו רוצים לדעת, אני
13 מבינה שזה לא נעים ומסובך אבל תגיד את האמת. אתה ....., אתה גם היית רוצה לקבל פרטים
14 עובדתיים מלאים כדי לקבל החלטה?" ועל כך האב השיב: "אני מבין אתכם". או אז נשאל האם
15 היה איום ממשי, ובתשובה הוא הפנה את הוועדה לבת זוגו של המערער. זו, בתורה, ציינה כי לא
16 היתה אלימות מצד בעלה, וכי לא עשה לה כלום אף פעם.

17
18 12. נמצאנו למדים, כעולה מהתשתית העובדתית שנפרשה בפני הוועדה, כי לפני בני המשפחה
19 לא ייחסו למערער אלימות פיזית, גם לא איומים, אך לצד זאת מציינים כי החביאו את כל הסכינים
20 ממנו, וכי פונה אליהם בלשון בוטה ובדברים קשים.

21
22 בדומה לוועדה, גם אני מתקשה להתעלם מהדרך בה פעלו בני המשפחה, שאין להסבירה אלא בכך
23 שחששו מפני התנהגות אלימה מצד המערער ומהאפשרות כי יטול לידי את הסכינים ויפגע באחרים
24 או בעצמו. אמנם, מדובר בחשש סובייקטיבי, אולם אין להקל ראש בעמדת ההורים המכירים היטב
25 את בנם ואת תולדות מחלתו. חשוב מכך, הוועדה היתה מודעת לקושי העולה מאותה גרסה של בני
26 המשפחה, ולהשלכות האפשריות על הערכת מסוכנות המערער. קושי זה נשקל על ידי הוועדה אשר
27 טוב נהגה משביקשה לשמוע במישרין את עמדת המשפחה ולקבל את הסבריה לאותה התנהלות.
28 בנסיבות דן, כשהועדה אינה מתעלמת מדברים אלה, ומחוסר ההתאמה בין דברי המשפחה לפנייה,
29 לבין דברים שיוחסו להם, כאילו נשמעו מפיהם בעבר, לצד הכחשת המערער, כאשר הערכתם
30 המקצועית של חברי הוועדה הנשענת על הידע והמומחיות שלהם, לא שוכנעתי כי נפלה שגגה
31 בהחלטתה המצדיקה התערבות ערכאת הערעור.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ו 21-09-22396 מ' נ' מרכז לבריאות הנפש ..... ואח'

תיק חיצוני:

עמדתי זו מתחייבת לאור ההלכה הנוהגת, שהרי כבר נפסק, כי הערכת המסוכנות לאדם אינה בגדר מדע מדויק. וראו דברי כב' השופט מינץ בע"ו שלעיל וכן רע"א 386/14 אלמוני נ' משרד הבריאות (03.02.2014), כותב כב' השופט (בדימוס) י. דנציגר כך:

"באשר לטענה כי קביעת הוועדה בדבר מסוכנות המבקש לא נומקה כראוי; לאחר עיון בחומר שהונח לפני הוועדה, בפרוטוקול הדיון שהתקיים לפנייה ובהחלטתה, סבורני כי דינה להידחות. הערכת מסוכנותו של אדם אינה בגדר מדע מדויק, אלא היא מתבססת על בחינת מצבו הנוכחי של מי שמסוכנותו מוערכת, בשים לב לעברו, לתהליך הטיפול ולתוצאותיו ולגורמי הסיכון המלווים אותו. כל זאת, בהתחשב בעמדת הרופאים המטפלים בו, המוצגת לפני הוועדה ומתבססת על ניסיונם המקצועי [ראו: רע"א 9716/10 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה (12.1.2011), פסקה 8 להחלטה (להלן: עניין פלוני)]. קביעת הוועדה בענייננו, בדבר מסוכנות המבקש, בוססה על תשתית עובדתית מספקת עליה עמדה הוועדה במסגרת החלטתה, כעולה מעיקריה שהובאו לעיל".

אפנה גם לדברי כב' השופטת ד. ברק-ארז ב-רע"א 3527/13 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה (29.05.2013), פסקה 13:

"התנאים לאשפוזו הכפוי של אדם מנויים, כאמור, בסעיף 9 לחוק, והם נחלקים לשתי קבוצות, בהתאם למידת דחיפותה של הוראת האשפוז: סעיף 9(א) (המפנה לסעיף 6) עניינו בתנאים למתן הוראת אשפוז בשל "סיכון פיזי מיידי"; ואילו סעיף 9(ב) (המפנה לסעיף 7) עניינו בתנאים למתן הוראת אשפוז בשל "סיכון פיזי שאינו מיידי" (או בהתקיים אחד מן המצבים הבאים, שלהם לא נטען בפנינו: פגיעה קשה ביכולתו של הנוגע בדבר לדאוג לצרכיו הבסיסיים; סבל נפשי חמור הנגרם לזולתו; פגיעה חמורה ברכוש). בהתאמה, סעיף 10 לחוק מסמיך את הוועדה להאריך את תקופת אשפוזו של אדם שניתנה בעניינו הוראת אשפוז לפי סעיף 9 לחוק, מקום בו השתכנעה שמתקיימים בו התנאים המצדיקים מתן הוראת אשפוז מלכתחילה".

ובהמשך, בפסקה 17:

"באופן עקרוני, בבואה להאריך תקופת אשפוז בהתאם לסמכותה לפי סעיף 10 לחוק, נדרשת הוועדה להסתמך על תשתית עובדתית המקיימת את המבחנים והקריטריונים

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ו 21-09-22396 מ' נ' מרכז לבריאות הנפש ..... ואח'

תיק חיצוני:

שנקבעו בפסיקה לגבי התשתית העובדתית הצריכה לביסוסן של החלטות מנהליות (ראו: [רע"א 8000/07](#) היועץ המשפטי לממשלה נ' פלוני, בפסקה 35 [פורסם בנבו] (2.5.2012)). לכלל זה, שחל על המכלול הרחב של החלטות מינהליות, נודעת חשיבות מיוחדת בהקשר להחלטותיהן של ועדות פסיכיאטריות, בשים לב לחומרת הפגיעה הנגרמת לאדם שחירותו נשללת בשל הוראת אשפוז כפוי. מקום בו ההחלטה להאריך אשפוז כפוי נעוצה בחשש לסיכון שנשקף מהחולה, הוועדה נדרשת להסתמך על נתונים רלוונטיים, רפואיים ואחרים, אשר יש בהם כדי לבסס חשש זה. דא עקא, בבואה לקבוע האם חולה מסוים עשוי להיות מסוכן לעצמו או לאחרים, ובפרט כאשר מדובר בסיכון שאיננו מיידי, אין לוועדה מנוס מהסתמכות על מצבו הנוכחי של החולה, על עברו הרפואי ועל ניסיונם המקצועי של הרופאים המטפלים בו בכדי להעריך כיצד הוא עשוי לפעול בעתיד, אם ישוחרר. אין מדובר ב"ספקולציה" שלה נלווית משמעות שלילית ופסולה, אלא בהערכה מקצועית, המבוססת על הנתונים הרלוונטיים....".

13. למעלה מן הנדרש אפנה לדבריה של כב' השופטת ד. ברק-ארז ב-1256/14 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה (02.03.2014), פסקה 10:

"[סעיף 10\(ד\)](#) לחוק הטיפול מסמך ועדה פסיכיאטרית להאריך את תוקפה של הוראת אשפוז כפוי, מקום בו נתמלאו תנאיו של [סעיף 9](#) לחוק. [סעיף 9\(ב\)](#) לחוק הטיפול מאפשר (תוך הפניה להוראות [סעיף 7](#) לחוק) להורות על אשפוז כפוי של אדם הסובל ממחלת נפש שכתוצאה ממנה נפגמו במידה ניכרת כושר שיפוטו או כושרו לביקורת המציאות, וכן שנתקיימו בו אחת מכמה חלופות, אשר הרלוונטית שביניהן לענייננו היא כי האדם הסובל ממחלת נפש "גורם סבל נפשי חמור לזולתו, באופן הפוגע בקיום אורח החיים התקין שלו".

בהתאם, ניתן לראות במערער כמי "שגורם סבל נפשי חמור לזולתו, באופן הפוגע בקיום אורח החיים התקין שלו", זאת בשים לב לדברים שמסר אביו בשיחה עם הוועדה.

14. אשר לבחינת חלופת אשפוז, גם לכך התייחסה הוועדה ונתנה את דעתה, וחלופה אחרת נשללה מפורשות כמפורט בפרוטוקול הועדה.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ו 22396-09-21 מ' נ' מרכז לבריאות הנפש ..... ואח'

תיק חיצוני:

15. יחד עם זאת, מצאתי טעם לפגם בכך שהוועדה בחנה את ענייניו של המערער לפני תום 14 ימי האשפוז הראשוניים, וזאת מקום ונדרשת היא לבחון חלופת אשפוז על יסוד מצבו של המערער בסמוך לסיום תקופת הוראת האשפוז הכפוי מטעם הפסיכיאטר המחוזי. כזכור זו אמורה היתה להסתיים ביום 16.9.21 בעוד שהוועדה התכנסה ביום 13.9.21, ככל הנראה בשל אילוצי החגים שבפתח לרבות יום כיפור.

על כן, הערעור מתקבל חלקית, ואני מורה על קיצור תקופת האשפוז עד יום 20.9.21 וכי לצורך דיון בשאלת חלופת האשפוז ולצורך מתן החלטה מעודכנת בענייניו של המערער, ככל שיתבקש אשפוזו מעבר לאותו מועד, תתכנס הוועדה גם במתכונת חירום לשם קיום דיון בענייניו של המערער, לא יאוחר מהמועד האמור.

מותר לפרסום לאחר מחיקת שם המערער ופרטים מזהים אחרים.

המזכירות תשלח פסק-הדין לצדדים מיידית.

ניתן היום, י"א תשרי תשפ"ב, 17 ספטמבר 2021, בהעדר הצדדים.

סארי גיון, שופט